

Niedzviecki, Hal

Dikizleme Günlüğü. Kendimizi ve Komşularımızı Dikizlemeyi Niçin Bu Kadar Sevdik?

İstanbul: Ayrıntı, 2010. 304s. ISBN: 978-975-539-570-8

Book Review

The Peep Diaries. Hal Niedzviecki who is a Canadian novelist and cultural critic was born in 1971, Canada. He did his undergraduate studies at the University of Toronto and his graduate studies at Bard College. Niedzviecki's The Peep Diaries explores how contemporary communication technologies and social networks has evolved many people's life.

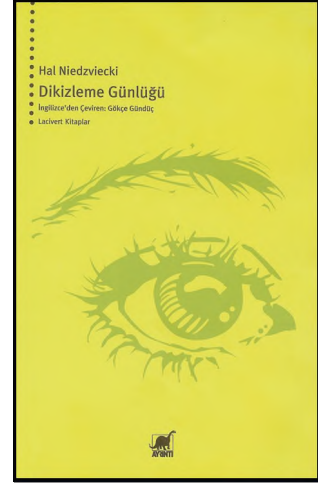
Dikizleme Günlüğü. Kendimizi ve komşularımızı dikizlemeyi niçin bu kadar sevdik? adlı eser, 2010 yılında Ayrıntı Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Eserin yazarı Hal Niedzviecki, 1971 yılında, Ontario, Kanada'da doğmuştur. Lisans eğitimini Toronto Üniversitesi'nde, yüksek lisans eğitimini ise Bard College'da tamamlamıştır. Bölgesel ve ulusal birçok dergi ve gazetede yazılar yazan Niedzviecki'nin roman, deneme, antoloji türlerinde yayınlanmış kitapları bulunmaktadır.

Yazar kitabını: Dikizleme kültürüne giriş; Nasıl röntgenci olunur?; Gerçeklik karmaşası: Mahremiyet ve gizli kamera; Mührü açmak: Dedikodu, çalıntı bilgi ve dikizlemenin cazibesi; Peşimizdeki dedektifleri takip etme: Dikizlemenin altın çağında komşuluk; Kaleden firar: Röntgencilik çağında mahremiyet; Geleceğin dikizleme algısı: Neden kimse partime gelmedi ki? ve Diğer açık uçlu sonuçlar adlı bölümlere ayırmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, *Webster's New World Dictionary and Thesaurus* editörlerince yılın buluşu seçilen "abartılı paylaşım" tamlamasının aslında bir kültürel değişimin ifadesi olduğunu belirterek başladığı kitabında Niedzviecki, günümüz iletişim araçları ve sosyal paylaşım ağlarının hayatımızı nasıl kapladığını anlatıyor. Yazar internetle birlikte hayatımıza giren kendimizi gönüllü olarak ifşa etme alışkanlığına eleştirel bir bakış getiriyor.

Peki nasıl bir kültürel değişim yaşanmakta? Niedzviecki bu değişimi, teknolojinin değişimiyle birlikte önceleri, masum bir biçimde başlayan ama zamanla endişelenilmesi gereken bir boyuta ulaşan, kişinin hem oyuncuya hem de bir nesneye dönüştüğü, olumsuzluklarına rağmen inanılmaz bir çekiciliğe sahip olan, insanoğlunun kendini aniden içinde buluverdiği "Dikizleme Kültürü Çağı" diye ifade ediyor. Bu

çağda, kaynağın güvenilir olması, görülenin gerçek kabul edilmesi için hiçbir zaman bir önkoşul değil. Bir bilgiyi gerçek kılan şey, kaç insanın o bilgiye link verdiği, bilgisayarına indirdiğine ya da paylaştığına yani bilginin ne kadar dağıldığına bağlı olarak değişkenlik gösteriyor.

Teknolojinin sağladığı olanaklar ile yaşantıların başkalarına sunulduğu dikizleme çağında, Niedzviecki, insanın hem başkaları hakkında her şeyi bilmek istediğini hem de kendi hakkındaki her şeyin başkalarınca bilinmesini istediğini, böylece hayatını yaygın medyanın dolaşım ağına sokan sıradan insanların sayısı ile bu sıradan insanların hayatını okuyan diğer sıradan insanların sayısının her geçen gün çığ gibi arttığını ifade ediyor. İnsanın kendi hayatının her anını kaydetmeye ve paylaşmaya başladığı bu çağda teknolojinin gereksinim duyulan araçlar için tam bir mühimmat deposu olarak imdada yetiştiğini ileri sürüyor.

Sanatın belgesellere, belgesellerin de reality şovlara dönüştüğünü, televizyonun ise artık hayatın ta kendisi olduğunu söyleyerek, dikizleme kültürünün televizyonu, interneti, belgeselleri, sanatsal etkinlikleri kapsamış bulunduğunu ifade ediyor. Reality showların yaratıcılarının, bir süreliğine bu showlarda yer alıp yok olan katılımcılarının, sosyal paylaşım sitelerinin kurucularının ve konu üzerine araştırma yapan bilim adamlarının görüşlerini de aktararak bize geniş bir bakış açısı sunuyor. Ödüllü Alman sanatçı Greger Scneider'in ölmek üzere olan bir adamı sergilemesini, kendi hayatını filme almak adına gününün 24 saatini internette yayınlayan Justin Kan adlı genci, evlilik yaşamının en mahrem noktalarını bloğunda yayınlayan Padme takma adlı orta yaşlı ev kadını, YouTube, Myspace, Facebook, Twitter gibi sosyal ağları, MOBESE kameralarını, casus yazılımları vb. örnek olarak gösteriyor.

Niedzviecki, insanın kendisini izlenir kıldığında, birey olabilme bilincine eriştiğini çünkü nihayetinde insan olan bireyin herkes gibi başkalarına ihtiyaç duyduğunu söylüyor. Ancak bu bağlamda Niedzviecki'nin birkaç uyarısı var: Sosyal medya, "dikizleme kültürü" ve "abartılı paylaşım", anlamlı ilişkiler kurmaya ayrılacak zamanı çalıyor, yüz yüze gelmenin önünü kolaylıkla tıkayabiliyor. Yazara göre bağımlılık yaratan dikizlemeye bir kez başladığında vazgeçilemiyor. Çünkü insanın özel anları kamuya duyurulabilir biçime dönüşünce bir noktadan sonra unutuluyor.

Ve Niedzviecki, bizlere şu soruyu soruyor; nereye kadar?...

Şenol KARADENİZ

Kültür ve Turizm Uzmanı

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü

e-posta: senolkdz@gmail.com